

REJESTR DOTYCZY:

CZORNY Henryk

s/c i

z d.

22 maja 1907 Buków pod Raciborzem

W

Slask, Polska
kraj:

11 kwietnia 1965 Leeds
W

UK.
kraj:

Killingbeck Cemetery
pochowany:

nr grobu:

Nr rejestracyjny

75 65

Nota zamieszczona:

w tomie

czesci

Indeks

VIRTUTI MILITARI

DUCHOWNI/rzym.kat./
kanonik

Copyright: 1970

B.O. Jeżewski

Źródła i bibliografia c.d.:

Inform. Zw. Inwalidow

Inf. Zrzesz. Naucz. Pol.

Uwagi:

kapelan 6 panc. pułku

znak rozpoznawczy

312

333

Nota:

Przypisy:

457-

Źródła i bibliografia:

znak rozpoznawczy

Dziennik Polski 15.4.65, 20.4.65 i 22.4.65 - nekro-

logi
Dziennik Polski 27.4.65 - wspomnienie

Tydzien Polski 17.4.65 - nekrolog

Nasze życie w Yorkshire 1965 wspomnienie

Wykaz zmarłych inwalidow zarz.Gł.

"Piechota" zeszyt 7.73 - kapelan Legii Oficerskiej
na Br."schodzie

~~kixka~~ Spis Żołnierzy SBSK s. 40

Komunikat Inform. Zrzesz.Koł Oddz.Br.Panc. nr 8 i 10.

RO34-rezerw

Rocznik Polonii t. II

Biuletyn Lwowa nekrologia

Goniec Karpacki nekrologia nr

Nasze Życie w Yourkshire i foto

Dwadziestcia piec lat Stow. SPK

Na imie jej było Lily

18/15, ¹³20, 22 i 27.65/ ^{IV.}

47' 17.IV.65/

243/zeszyt 7.73/

119-A/40/

12/ nr 8 i 10/

121/34/

122/II/

03/nr 8/

25/ nr

61 / i foto/

187

283

Ś. † P.

Ks. Kan. HENRYK CZORNY

Długoletni prezes Komitetu Szkolnego, katecheta szkoły polskiej, wielki przyjaciel dzieci i młodzieży, zmarł 12 kwietnia 1965 przeżywszy lat 57. O tej nieodżałowanej stracie zawiadamiają z głębokim żalem

KOMITET SZKOLNY, GRONO NAUCZYCIELSKIE
z DZIEĆMI POLSKIEJ SZKOŁY,
KOMITET RODZICIELSKI w LEEDS

9074

20/4/65

Ś. † P.

Ks. Dziekan HENRYK CZORNY

Proboszcz Parafii w Leeds, Kawaler Orderu Virtuti Militari, odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych, złotym Krzyżem Zasługi z mieczami i innymi odznaczeniami polskimi i zagranicznymi, prezes Koła 6 Pancernego Pułku Dzieci Lwowskich, członek Rady Głównej SPK i Koła SPK 413 Leeds, oraz Związku Inwalidów Koło Leeds, zmarł 12 kwietnia 1965.

Odszedł od nas, niezłomny Polak, płomienny kapłan-kaznodzieja i wychowawca młodzieży.

Cześć Jego pamięci !

Koło SPK 413 Leeds. Związek Inwalidów PSZ. Koło Leeds

9082

20/4/65

Ś. † P.

Ks. Dziekan HENRYK CZORNY

kapelan Pułku 6 Panc. Dzieci Lwowskich, proboszcz 2 Warszawskiej Dywizji Pancernej, pierwszy i jedyny prezes Koła Żołnierzy Pułku, Polak zasłużony, patriota wielki, nieskazitelny ksiądz-żołnierz, odszedł od nas na zasłużony spoczynek 12 kwietnia 1965.

Kapelanie, Przyjacielu, Wiarusie Kochany!

Modlitwy słów ci parę pułk na pożegnanie

do majestu Boga zanosz stroskany:

O Ojcie miłosierny, sprawiedliwy Panie!

Daj Mu szczęśliwe w Tobie wieczne spoczywanie.

9076

PUŁK DZIECI LWOWSKICH

TP. 7/4/65

Ś. † P.

75/65

Ks. Kanonik

HENRYK CZORNY

proboszcz parafii Leeds i dziekan dekanatu Leeds, starszy kapelan i były proboszcz 2. Dywizji Pancernej II Korpusu, odznaczony Krzyżem V.M., dwukrotnie Krzyżem Walecznym, złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami i wielu innymi polskimi i zagranicznymi odznaczeniami — urodzony 22 maja 1907 w Siemianowicach na Śląsku, zasnął w Panu po długich i ciężkich cierpieniach 12 kwietnia 1965 w Leeds.

Wprowadzenie zwłok do Kościoła Holy Rosary, Chapeltown Road, Leeds 7 w poniedziałek 19 kwietnia godz. 8 wieczorem. Msza św. rekwalna we wtorek 20 kwietnia godz. 11, a następnie wyprowadzenie zwłok na cmentarz katolicki w Killingbeck.

O powyższym zawiadamiają pogrążeni w głębokim żalu

**KSIĘŻA
DEKANATU LEEDS**

9068

22/4

Ś. † P.

Ks. Dziekan HENRYK CZORNY

syn Ziemi Śląskiej

długoletni proboszcz Polskiej Parafii Katolickiej w Leeds, niestrudzony w pracy dla Boga i Ojczyzny, zmarł po długich cierpieniach 12 kwietnia 1965 przeżywszy lat 57 i został pochowany 20 kwietnia na cmentarzu Killingbeck.

Cześć Jego pamięci!

**ZARZĄD PARAFIALNY
KOMITET FUNDUSZU KOŚCIOŁA
KOŁA RÓŻAŃCOWE
CARITAS, AKCJA KATOLICKA**

9086

12

19/4/65 Ś. † P. 75/65

Ks. kanonik HENRYK CZORNY

Dziekan i Proboszcz w Leeds

zmarł w niedzielę, 11 kwietnia 1965 r. na krótko przed północą w szpitalu w Leeds. Ur. 22 maja 1907 w Bukowie, pow. Rybnik, woj. Śląskie.

Trumna z zwłokami zostanie przeniesiona w poniedziałek, 19 kwietnia, o godz. 3 do Polskiego Domu Parafialnego a wieczorem o godz. 8 do kościoła Holy Rosary, Chapelton Road, Leeds 7. Nazajutrz, we wtorek o godz. 11 odbędzie się uroczysta msza św. rekwiaria i pogrzeb. Światłość wiekuista niechaj Mu świeci na wieki!

**REKTOR
POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ
W ANGLII I WALII**

"Harfa", gdzie jest członkiem honorowym, a wpływa zarówno na działalność klubu sportowego "Lechia", jak i na formy pracy parafialnego K.S.M.P.

Ale coś szczególnie symbolicznego jest w życiu się z tradycjami i organizacją pułku 6 pancernego. W okrestie gdy setki tysięcy lwowian

lingbeck przemówił imieniem gen. Andersa i wojska polskiego gen. Szysko-Bohusz, rysując sylwetkę kapelana-żołnierza, ofiarne na polu walki i wytrwałe w służbie dla Ojczyzny w ciężkich warunkach emigracyjnych.

Był bowiem śp. ksiądz kanonik Henryk Czorny wyjątkowym człowiekiem i duszpasterzem, żołnierzem i patriotą. Syn Ziemi Śląskiej, urodzony w r. 1907 w Bukowie pod Raciborzem już w najmłodszej młodości zetknął się z walką o polskość swej rodzinnej ziemi, poddawanej gwałtownej germanizacji. Jako młodzieniec bierze udział w Powstaniu Śląskim, a po ukończeniu gimnazjum w Rybniku, już w wolnej Polsce, wstępuje do Śląskiego seminarium duchownego w Krakowie, gdzie kończy teologię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czerwcu 1931 otrzymuje z rąk ks. bcp. Stanisława Adamskiego i poświęca się wychowaniu młodzieży śląskiej, jako katecheta gimnazjum w Siemianowicach, gdzie pozostaje aż do r. 1939.

KS. KAN. HENRYK CZORNY

W głębokim żalu i smutku żegnali Polacy z Leeds i całego Yorkshire śp. ks. kan. Henryka Czornego, który zmożony nieuleczalną chorobą zmarł 12 kwietnia br.. Formalnie ten wybitny duszpasterz był tylko proboszczem parafii polskiej w Leeds i dziekanem księży polskich w Yorkshire. W rzeczywistości był postacią wyjątkową, której wpływ pod wieloma względami zaciążył na uformowaniu postawy ogólnej i charakteru osiedlenia polskiego w W. Brytanii. Jak nikt inny potrafił bowiem ks. Czorny godzić swoje obowiązki kapłańskie z obowiązkami obywatelskimi, a może jeszcze bardziej z tradycjami żołnierskimi.

Toteż pogrzeb tego zasłużonego kapłana-obywatela przekształcił się w wielką manifestację patriotyczną, w której uczestniczyło około 2.000 osób. Przed trumną w Domu Parafialnym w Leeds stanęły kolejno warty honorowe wszystkich miejscowych organizacji; do księgi kondolencyjnej wpisało się kilkadziesiąt osób. Na żałobnej Mszy św. celebrowanej przez ks. inf. Władysława Staniszewskiego w asyście ks. ks. J. Dryżałowskiego i B. Zabłudowskiego, a przy udziale ponad stu księży polskich i angielskich, kościół nie mógł pomieścić wiernych. Pożegnali śp. ks. kan. Henryka Czornego — J. E. ks. biskup G. P. Dwyer i ks. inf. Bronisław Michalski, Kardynał Stefan Wyszyński nadesłał telegram kondolencyjny. Nad grobem na cmentarzu Kil-

Podczas kampanii wrześniowej jest kapłanem Wołyńskiej Brygady Kawalerii. Po wydostaniu się na Węgry przez krótki okres pełni obowiązki duszpasterskie w obozach uchodźców, a następnie przedostaje się do Brygady Karpackiej, gdzie zostaje kapłanem Legii Oficerskiej. Najdłużej jest kapłanem pułku 6 pancernego „Dzieci Lwowskich“, z którym przechodzi kampanię włoską 2 Korpusu zdobywając order Virtuti Militari, Krzyż Walecznych, Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami i wiele innych odznaczeń polskich i obcych. Pod koniec wojny zostaje starszym kapłanem 2 Warszawskiej Dywizji Pancernej i z jednostką tą dociera do W. Brytanii.

Po demobilizacji obejmuje placówkę duszpasterską w Leeds i organizuje pierwszy dekanat księży polskich. W stosunkach z angielską hierarchią katolicką potrafi umiejętnie przedstawić i we właściwych formach organizować odrębne polskie placówki duszpasterskie, krzewiące polskie tradycje i obyczaje katolickie. Jest inicjatorem i organizatorem dorocznych pielgrzymek maryjnych w Ilkley i Ridding Park ściągających wielotysięczne rzesze Polaków. Umie wreszcie we właściwej formie wiązać polskie życie religijne z działalnością organizacji społecznych, a szczególnie kombatanckich. Jest jedynym księdzem wchodzącym w skład Rady Głównej SPK. Znajduje czas na zainteresowanie się pracą chóru

wysiedlonych przez Sowiety ze swoich odwiecznych siedzib musiało szukać schronienia na polskim Śląsku, ten twardy Ślązak, tu na emigracji, tak bez reszty i naturalnie wszedł w środowisko żołnierskie „Dzieci Lwowskich“, że przez 15 lat pozostawał prezesem koła pułkowego. Jest też jakąś symboliczną wymową w fakcie, że zmarł z trzecim tomem książki „Bitwa o Monte Cassino“ w rękę, tym właśnie, gdzie jest opis bitwy jego ukochanego pułku o pozycję Piedimonte. W ostatniej posłudze ponieśli go do grobu towarzysze broni, a sztandar pułku pochylił się po raz ostatni nad grobem wraz ze sztandarami kombatanckimi i harcerskimi, gdy chór „Harfa“ żegnał go ostatnią pieśnią. Manifestacja patriotyczna, jaką stał się Jego pogrzeb, na gościnnej, lecz przecież obcej ziemi dała świadectwo polskiej solidarności narodowej. Niechaj wieść o tym dotrze do Jego ziemi rodzinnej i pokrzepi serca żyjących dzisiaj w jednej gromadzie Ślązaków i Lwowian.

Cześć pamięci zanego kapłana, dzielnego żołnierza, prawego Polaka i szlachetnego człowieka!

T.P.

Ś. p. ks. kan. Henryk Czorny

Syn Ziemi Śląskiej, urodzony w Bukowie pod Raciborzem w r. 1907, całe swoje życie poświęcił służbie Bożej i Polsce. Jako młody chłopiec brał udział w powstaniu śląskim. Po skończeniu gimnazjum w Raciborzu idąc za głosem powołania kończy Śląskie Seminarium Duchowne i wydział teo-

Ks. kan. Henryk Czorny 1945

Ks. kan. Henryk Czorny

logii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wyświęcony w Katowicach w r. 1931 zostaje katechetą gimnazjalnym w Siemianowicach. W roku 1939 bierze udział w kampanii wrześniowej jako kapelan Wołyńskiej Brygady Kawalerii. Poprzez Węgry, gdzie

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

(Dokończenie ze str. 13)

pełni obowiązki duszpasterskie w obozach uchodźców, dostaje się do Brygady Karpackiej, gdzie jest kapłanem Legii Oficerskiej. Najdłużej jest kapłanem pułku 6 pancernego „Dzieci Lwowskich“, z którym przechodzi kampanię włoską. Pod koniec wojny zostaje starszym kapłanem 2 Warszawskiej Dywizji Pancerniej, jako jej proboszcz. Był odznaczony orderem Virtuti Militari, czterokrotnie Krzyżem Walecznych i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, obok innych odznaczeń polskich i obcych.

Po wojnie i demobilizacji w Anglii osiedlił się w Leeds, organizując miejscową parafię polską i dekanat księży polskich w Yorkshire. Jest organizatorem pielgrzymek maryjnych do Ilkley i Rudding

W 30-tą bolesną rocznicę odejścia do wieczności

D.P. 5.4. 95

Ś. † P.

Ks. kanonika HENRYKA CZORNEGO

naszego Drogiego kapłana i pierwszego prezesa Koła Pułkowego, msza św. za spójność Jego duszy zostanie odprawiona w kościele Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Stanisława Kostki w Leeds, w niedzielę 9 kwietnia o godz. 11.

**KOŁO ŻOŁNIERZY PUŁKU 6 PANCERNEGO
DZIECI LWOWSKICH**

2259/1/66

Park. Jest wychowawcą młodzieży, opiekunem miejscowej szkoły polskiej, wieloletnim prezesem koła b. żołnierzy „Dzieci Lwowskich“ i członkiem Rady Głównej S. P. K. Był wybitnym wychowawcą i kaznodzieją, żołnierzem i obywatelem, działaczem społecznym i przede wszystkim kapłanem. Zmarł obalony nieuleczalną chorobą w dniu 12 kwietnia 1965 r. w Leeds. Jego pogrzeb stał się wielką manifestacją patriotyczną, w której wzięło udział co najmniej 2000 parafian, kolegów i przyjaciół Zmarłego. Podczas żałobnej Mszy św. przemówił J. E. ks. biskup dr G. P. Dwyer z Leeds oraz ks. inf. Bronisław Michalski. Nad mogiłą, do której odprowadził go sztandar pułku „Dzieci Lwowskich“ oraz sztandary kombatanckie i harcerskie, przemówił w imieniu gen. W. Andersa i Wojska Polskiego, gen. Zygmunt Szyszko-Bohusz, a chór „Harfa“ pożegnał Go ostatnią pieśnią.

Postać ks. kan. Henryka Czornego, wieloletniego proboszcza parafii polskiej w Leeds i dziekana księży polskich w Yorkshire na zawsze zachowa się w pamięci wiernych, kolegów z okresu wojny i przyjaciół.

Cześć pamięci zacnego kapłana, dzielnego żołnierza, prawego Polaka i szlachetnego człowieka.

T. P.

Święty
Kapelan
10250
1965

Zmarł w Leeds — Anglia b. kapelan S.B.S.K. ks. kan. Henryk Czorny. Pochodził ze Śląska i tam też upłynęło mu dzieciństwo i lata szkolne. Było to przed pierwszą wojną światową i Śląsk znajdował się wówczas pod rządami niemieckimi, toteż przyszły ksiądz Henryk wcześniej zetknął się z twardymi warunkami szkoły niemieckiej, która w pierwszym rzędzie starała się zgermanizować Polaków na Śląsku. Zmierzano do tego różnymi drogami, a między innymi stosowano liczne szykany, które jednak tym mocniej utrwalały polskość w kilkunastoletnim młodzieńcu.

Ostatni okres wojny światowej i powstanie śląskie przerywają naukę uczniowi gimnazjalnemu, który jako prawy Ślązak staje w szeregu z tymi, co czynem dowodzą, że należą do Polski. Dalszą naukę, ale już w gimnazjum polskim podejmuje dopiero w roku 1924. Następnie wstępuje do Seminarium Śląskiego w Krakowie. Tutaj w ciągu 5 lat studiuje teologię na Uniwersytecie Jagiellońskim, jak również poznaje i rozmiłowuje się w kulturze polskiej i bogactwie języka, które dawniej były zakazane i bezczeszczone przez Niemców.

Od chwili wyświęcenia, życie ks. Czornego jest związane z młodzieżą. Pracuje jako katecheta w gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Siemianowicach. Tutaj pozostaje do wybuchu drugiej wojny światowej. Wojna ta wzywa do swych szeregów nie tylko jego uczniów, ale i jego samego jako kapelana.

Po zajęciu Polski przez Niemców i bolszewików ukrywa się przez jakiś czas przed okupantem, a 4 stycznia 1940 r. przekracza granicę i zatrzymuje się na Węgrzech niosąc słowa pociechy załamanemu żołnierzowi w obozach.

Następnie wraz z rodzonym bratem plut. Wacławem (pełnił służbę w Oddz. Służby Transp. S.B.S.K.) dociera na Bliski Wschód i zostaje kapelanem w Legii Oficerskiej. Od roku 1942 jest

związany z Brygadą Pancerną, z którą przechodzi całą kampanię włoską jako kapelan pułku 6 Pancernej Dywizji Lwowskich. Tutaj spełnia swój obowiązek jako kapelan-żołnierz, niosąc pomoc nieszczęśliwym w najbardziej niebezpiecznych i zagrożonych miejscach. Zdobywa szereg odznaczeń jak: Krzyż Virtuti Militari, Krzyż Walecznych, Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami i wiele innych. Wkrótce zostaje mianowany kanonikiem oraz proboszczem 2 Warszawskiej Dywizji Pancernej w stopniu majora.

Kiedy wojsko się kończy, a każdy musi na swoją rękę starać się o swoją przyszłość, ks. kanonik Czorny osiada w Leeds, skupiając przy sobie resztki rozproszonych po świecie swych „dzieci lwowskich“. Organizując parafię polską musi wywalczać naszą odrębność, zaznajamiać Anglików z problemami polskimi, z naszymi tradycjami i zwyczajami. Uzyskuje więc pozwolenie na odprawianie odrębnych nabożeństw dla Polaków. Często śpieszy z pociechą duchową do szpitali, do więzień, stara się o kupno Domu Parafialnego, który oddaje ogromne usługi dla społeczeństwa polskiego, przez umieszczenie tam szkoły polskiej, oraz odprawianie tam Mszy św. specjalnie dla dzieci szkolnych. Od kilku lat był ks. kan. Czorny dziekanem dekanatu polskiego w północnej Anglii, do którego należy 10 placówek duszpasterskich.

Zgon ś.p. ks. kanonika Czornego okrywa głęboką żałobą nie tylko Polaków dekanatu Leeds, ale wszystkich, którzy Go znali, cenili i szanowali.

Niech odpoczywa w pokoju.

Z powodu śmierci ks. Czornego, na ręce Rektora Polskiej Misji Katolickiej w Londynie, ks. infułata W. Staniszeńskiego, wpłynęły telegramy od Stefana kardynała Wyszyńskiego, Prymasa Polski i biskupa Władysława Rubinia.